

AKADEMIE VÝTVARNÝCH UMĚNÍ V PRAZE

Ateliér kresby / škola Jiřího Petrboka

Akademický rok 2015/16

Diplomová práce

Aftermath

Jiří Baštýř

Vedoucí práce: Ak. mal. Jiří Petrbok

Oponent práce: Prof. PhDr. Václav Bělohradský, PhD.

Ve své práci se snažím reflektovat problém tíživé blízkosti informací, internet je neodbytně pulsujícím zdrojem nepřetržitého obrazového toku, člověk se musí neustále vyrovnávat s mírou odstupu.

Vycházím ze své předchozí tvorby obrazů „Disonance,“ kdy materiálem určeným ke kolážovitě-kresebné transformaci do celku, byli fotky mrtvol. Ono samotné materializování, tedy využití pro stavbu obrazu tohoto typu informačního odpadu, s sebou přináší pro diváka problém nedostatku úcty. Už samotné odstřížení od události – neštěstí, příběhu za fotkou, se dá chápat jako amorální. Odstřížením od odkazů chci docílit, aby byly obrazy více universální, odstříhnout se částečně od strhující hloubky odkazů (mnohosti mnohostí), od bolesti z toho, že člověk nedohlédne celku. Takto zatížený materiál jsem se pokusil neutralizovat, zdůrazněním jeho abstraktního potenciálu organické matérie a přetvořit v krásné obrazy (např. u obrazu III. Krasohled, kde symetrie předjímá krásu a zároveň toto zrcadlení spěje k sakrálnosti). Ambivalentní povaha obrazů tak v sobě nese pochopení pro neustálý zrod a zánik.

V diplomové práci „Aftermath“ jsem rozšířil záběr o obrovské množství fotek pro mě vizuálně atraktivních, které jsem roky sbíral. Ty jsem roztřídil podle obrazových - abstraktních kritérií do skupin, představuji tak svůj vizuální filtr. U skupin počáteční náhodně deterministický algoritmus, klíč, vede k výčtu inventáře. Zároveň náhodný klíč a následný výčet napovídá/ statisticky vymezuje objem fotek ve složce. Výsledné obrazy tak reprezentují skupiny s jejich nevyčteným obsahem – společným obrazovým abstraktním základem, který lze pochopit snáz i „top“ výběrem. Vystavením a srovnáním obrazu s jeho inventářem se drasticky mění povaha čtení obrazů, především se relativizují jakékoliv vztahy mezi věcmi a tím předmětností zobrazeného.

Takto se díky, „náhodnému“ klíči blížím k abstraktnímu otisku informačního toku.

U obou cyklů je podstatné prvotní agresivní zatopení mého systému/vědomí množstvím vizuálního materiálu, k hledání nových vzorců zpracovávání přicházejících podnětů a abstraktních východisek. Vzniká potřeba, jež vede k obrazům, na kterých je patrná snaha i z bezbřehé roztříštěnosti tvořit nové nezávislé celky.

Název „Aftermath“ odkazuje k internetovému topiku/tagu/příspěvku, jde o obrazové zmapování a přehodnocení po záseku nějakou událostí, něco bouchne a změní se povaha věcí. Podobně jako jsem materiál původně tříděný podle znaku/předmětu na fotce na krajiny, zvířata, obličej, podrobil jinému systému třídění.

Zpočátku jsem se chtěl víc zaměřit směrem informatiky, vyzvídal jsem od programátora, kde by mě v procesu mohl nahradit počítač, jak složité by bylo ho naprogramovat, aby třídil podle mého filtru. Tuto cestu jsem zatím opustil, protože naučit/vsugerovat počítači svá kritéria je složité – vyžadovalo by to obrovské množství materiálu pro tak komplikované požadavky, daleko snazší by bylo nechat program najít si své vlastní vizuální klíče. Do budoucna to ale vidím jako perspektivní proces.

Stejně jako se snažím odstříhnout se od hloubky za fotkou, tak i ve svých pracích se snažím co nejméně se k někomu odkazovat. Určitě ale na mé poslední práce má velký vliv text Jiřího Padrtý „Básník nového vědomí“ o Jiřím Kolářovi a video-rozhovory s Gerhardem Richterem, kde mluvil o vizuální fascinaci

fotkou, kterou musel kvůli společenskému kontextu na obraze potlačit i přestože ji namaloval. Na posledním obraze „I.“ je patrný vliv Maleviče - když jsem nakonec konstruoval tento nejdéle rozpracovaný obraz, který je svou podstatou co nejméně jasný - plakátový, pomohl jsem si kurážným suprematismem-

Obrazy diplomky upomínají na charakter koláže jako ladící hry rovnými pravidly v zacházení s formou. Překreslováním materiálu dochází přirozeným způsobem k formálním změnám, které rozvíjejí a deformují materiál jak vzhledem k jeho vybízejícím se jednotlivým vlastnostem tak k celku obrazu. (V klasické koláži se fotky opticky mezi sebou tlučou.) Barevné obstřížení tvarů, kde výraznost červené vytváří novou plochu pro setkání, upomíná také jasně ke koláži a zároveň umožňuje čtení na první nádech jako u abstraktních obrazů, tím se materiál zaceluje.

Divák pracuje s informacemi, že obraz je sestaven z přepracovaných fotek. Ty ale autor pro obraz nevybral, protože v inventáři kód označuje jejich výčet jako náhodný - díky nesouvislosti fotek a jejich vyobrazení s názvy, které odkazují strojovostí k internetu. A název obrazu je jen římské číslo. Může si to vyložit jako autorovu bezradnost, nebo záměr. Tento moment je pro mě zajímavý, protože kladu nárok na diváka, aby pochopil téma obrazu a dané skupiny materiálu, je odkázán na svou citlivost, jako u abstrakce.

Je také důležité, že dávám divákovi možnost srovnání obrazu s původní předlohou, s tím, co obraz reprezentuje. To je nejbolestivější část diplomky, protože odstraňuje určité mystérium vzniku díla. A i to, že je kresebná interpretace tak doslovná, přesouvá centrum zájmu na materiál a jeho nevyřčené. (Divák navíc nezná nástroj, jakým byli fotky vybrány, zda autorem nebo strojem.) Zdůrazňuji tak materiál, obraz má prohlubovat vizuální zkušenost vnitřního tématu a má být jen co nejsilnějším reprezentantem, toto považuji za největší sílu i slabinu svého díla.

Mrtvoly jsou extrémní příklad pro nezvladatelný obrazový proud, vyvolávají nejvíce reakcí a jejich materializování je pro mě vhodný tematický zástupce pro řadu problémů.

Původně jsem se snažil zahrnutím různorodého fotografického materiálu částečně oprostít od mrtvol, toto rozmělnění jsem po obrazech „Disonance“ považoval za nutné. Vyobrazil jsem mrtvoly jen jako jedny z věcí, které se náhodou setkají na obraze a jejich hodnota je tak zohledněna pouze esteticky, jde tedy o jiný způsob jak mrtvoly na obraze abstrahovat - skrze koláž, jako hru s náhodou.

Pokud to hodně přeženu, chtěl bych se dostat k tomu, že budu (svrchovaně) prodávat cizí fotky mrtvých lidí. Různorodé divákovo chápání, takovéto komplexní akce mě zajímá, také formální problematika a stejně tak to dokládá můj postoj o neutuchajícím přeryvu.